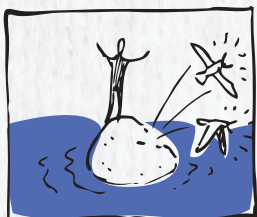

Προσεγγίζοντας με σύνεση τις μικρές νησίδες

Υπάρχουν πολλοί τρόποι να απολαύσει κανείς τις νησίδες χωρίς να βλάψει την άγρια ζωή που ζει σ' αυτές. Όλοι μπορούμε να συμβάλλουμε στη διατήρηση της βιοποικιλότητάς τους.

Έτσι, καλό είναι πάντα να θυμόμαστε:

- **Τα πουλιά φωλιάζουν στις ακατοίκητες νησίδες από τον Απρίλιο ως τον Οκτώβριο.**
Εάν λοιπόν προσεγγίζοντας μία νησίδα αυτή την περίοδο δούμε πουλιά να σηκώνονται και να γυροπετούν στον αέρα, θα τα βοηθήσουμε μόνο εάν απομακρυνθούμε και αλλάξουμε αμέσως σημείο αποβίβασης.

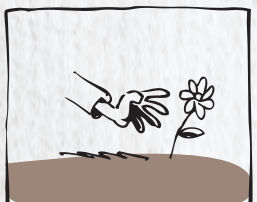
- **Δεν ανάβουμε φωτιές και δεν διατηρούμε δυνατό φωτισμό κοντά σε νησίδες τη νύχτα,** καθώς υπάρχει περίπτωση να αποπροσανατολιστούν θαλασσοπούλια που φωλιάζουν σε στοές τις οποίες επισκέπτονται μόνο το βράδυ, όπως ο Αρτέμης και ο Μύχος. Η φωτιά επίσης μπορεί να καταστρέψει σημαντικούς τύπους βλάστησης και είδη φυτών.

- **Ποτέ σκύλοι και γάτες πάνω σε ακατοίκητες νησίδες** ακόμη και εάν τα ελέγχουμε.

- **Τα ποντίκια και οι αρουραίοι είναι συχνοί λαθρεπιβάτες σκαφών** από τα οποία αποβιβάζονται τη νύχτα. Γι' αυτό καλό είναι να μη διανυκτερεύουμε με σκάφη στις νησίδες.

- **Δεν απομακρύνουμε και -κυρίως- δεν εισάγουμε κανένα ζωικό ή φυτικό οργανισμό στις νησίδες.**

Η Ορνιθολογική

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία είναι περιβαλλοντική, μη κερδοσκοπική οργάνωση με σκοπό την μελέτη και προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους στην Ελλάδα, θεωρώντας τα ως βασικά στοιχεία της ελληνικής φύσης. Από το 1982 εργάζεται ώστε να διασφαλίσει ένα βιώσιμο περιβάλλον τόσο για τα πουλιά όσο και για τον άνθρωπο. Το έργο της περιλαμβάνει δράσεις προστασίας, ενημέρωσης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αλλά και παρεμβάσεις για κρίσιμα θέματα του φυσικού περιβάλλοντος. Είναι εταίρος της BirdLife International, της μεγαλύτερης παγκόσμιας ομοσπονδίας για την προστασία των πουλιών και των βιοτόπων τους.

© Savitrip

Το Πρόγραμμα LIFE για τα θαλασσοπούλια

LIFE07 NAT/GR/000285

Έχοντας συνεχή παρουσία και δράση τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια στο νησιωτικό χώρο, η Ορνιθολογική έχει αποκτήσει σημαντική εμπειρία και γνώση, που αξιοποιεί σήμερα στην υλοποίηση του Προγράμματος LIFE-ΦΥΣΗ «Υλοποίηση δράσεων διατήρησης για το Θαλασσοκόρακα και τον Αιγαιόγλαρο και αναγνώριση Θαλάσσιων Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά της Ελλάδας» (LIFE07 NAT/GR/000285). Το πρόγραμμα υλοποιείται σε 17 Ζώνες Ειδικής Προστασίας και την ευρύτερη περιοχή τους κατά την περίοδο 2009-2012, σε συνεργασία με την Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας (ΜΟΜ), το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ), το ΤΕΙ Ιονίων Νήσων και την Πορτογαλική Ορνιθολογική Εταιρεία (SPEA), με την οικονομική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τη συγχρηματοδότηση του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη.

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Αθήνα: Θεμιστοκλέους 80, 10681, Αθήνα, Τηλ. | Fax 210 8228704, 210 8227937
Θεσσαλονίκη: Κομνηνών 23, 54624, Θεσσαλονίκη, Τηλ. | Fax 2310 244245

www.ornithologiki.gr

Επιμέλεια: Ρούλα Τρίγκου | Κείμενα: Παναγιώτης Λατσούδης & Ρούλα Τρίγκου
Σχέδια: Βασίλης Χατζηρβασάνης | Γραφιστική επιμέλεια: Sandīro Όλγα Βλάχου
Φωτογραφίες: Γ. Γαβαλάς (εξώφυλλο), Α. Χρηστίδης, Π. Λατσούδης, Ρ. Τρίγκου, V. Saravia

Οι πολύτιμες ακατοίκητες νησίδες

Πώς τις προσεγγίζουμε χωρίς να τις ζημιώσουμε;

Η σημασία των ακατοίκητων νησίδων για την άγρια ζωή

Οι πολλές μικρές, ακατοίκητες, νησίδες των ελληνικών θαλασσών εσφαλμένα θεωρούνται μέρη έρημα και ξερά, χωρίς ζωή. Αντίθετα, περιλαμβάνονται στα πολυτιμότερα αν και λιγότερο γνωστά κομμάτια της ελληνικής φύσης.

Θα μπορούσαν να παρομοιαστούν με πραγματικές «σανίδες σωτηρίας» καθώς ιδιαίτερα ζώα και φυτά κατάφεραν να επιβιώσουν και να εξελιχθούν σε αυτές εξαιτίας της μακρόχρονης απομόνωσης και της έλλειψης ανταγωνιστών. Μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν τα ενδημικά είδη. Δηλαδή, ζώα ή φυτά που βρίσκονται αποκλειστικά εδώ και πουθενά αλλού στο κόσμο.

Τις νησίδες επίσης έχουν ανάγκη τα ξεχωριστά θαλασσοπούλια της Μεσογείου στην πιο ευάλωτη στιγμή της ζωής τους, δηλαδή την περίοδο που φωλιάζουν. Όλα τους γεννούν άφοβα κατευθείαν στο έδαφος των νησίδων, επειδή απουσιάζουν οι χερσαίοι θηρευτές.

Λόγω της σημασίας τους, πολλές νησίδες έχουν ενταχθεί ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας στο ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000, που περιλαμβάνει τις πολυτιμότερες περιοχές της Ευρώπης για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Η σαύρα «γίγας» *Podarcis gaiigae* που ζει στο νησάκι Διαβατές έχει μέγεθος έως και 40% μεγαλύτερο από τις σαύρες του ίδιου είδους που ζουν απέναντι, στη Σκύρο.

Σε αντίθεση με τα ενήλικα πουλιά που μπορούν εύκολα να απομακρυνθούν πετώντας, τα αβγά και οι νεοσσοί είναι εκτεθειμένα στο έλεος των θηρευτών.

Άσκοπη ενόχληση - απροσδόκητες απώλειες

Κάποτε τα πουλιά φώλιαζαν με ασφάλεια στις νησίδες. Τα χερσαία αρπακτικά ζώα απουσίαζαν ενώ οι λιγοστοί άνθρωποι που πλησίαζαν εκεί ήταν πρόσκαιροι επισκέπτες, κυρίως ψαράδες.

Σήμερα όμως τα πράγματα έχουν αλλάξει. Ο καθένας μας μπορεί να βρεθεί εύκολα ακόμα και στην πιο απομακρυσμένη νησίδα με ένα από τα αμέτρητα σκάφη αναψυχής που υπάρχουν. Χωρίς να το θέλουμε, συχνά ζημιώνουμε τα πουλιά και τα άλλα ιδιαίτερα είδη των νησίδων προξενώντας άσκοπη ενόχληση.

Ακόμη και ένας μικρός περίπατος κοντά στις φωλιές των πουλιών ή τους χώρους αναπαραγωγής τους, **προκαλεί ενόχληση** η οποία μπορεί:

- να αποτρέψει τα πουλιά από το να φωλιάσουν, να οδηγήσει στην προσωρινή ή ακόμη και στην ολική εγκατάλειψη των φωλιών
- να αναγκάσει τα ενήλικα πουλιά να σκωθούν από τις φωλιές τους, αφήνοντας τα αυγά και τους νεοσσούς εκτεθειμένα στις καιρικές συνθήκες
- να οδηγήσει σε χαμηλή αναπαραγωγική επιτυχία, καθώς τα μικρά δεν ταΐζονται κανονικά
- να δώσει την ευκαιρία σε θηρευτές (τρωκτικά, κορακοειδή κ.α.) να επιτεθούν στα αφύλακτα αβγά και τους νεοσσούς των πουλιών.

Αρουραίοι, γάτες, σκύλοι και άλλοι εισβολείς

Εκτός από την άμεση ενόχληση που μπορεί να προξενήσει η παρουσία μας σε ακατοίκητες νησίδες, ένας από τους σοβαρότερους κινδύνους για τα θαλασσοπούλια είναι η εκούσια ή ακούσια μετακίνηση ειδών ζώων που δεν θα μπορούσαν να φτάσουν εκεί χωρίς τους ανθρώπους.

Σε αυτά περιλαμβάνονται είδη που ηθελπημένα μεταφέρονται για να «εμπλουτίσουν» τις νησίδες (όπως τα **κουνέλια**) αλλά και είδη που μεταφέρονται κατά λάθος.

Μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν οι **αρουραίοι**, οι οποίοι αποβιβάζονται ως λαθρεπιβάτες των σκαφών, αφού συχνάζουν σε πολλά λιμάνια. Αποτελούν μεγάλο κίνδυνο για τα θαλασσοπούλια γιατί γρήγορα στρέφονται στην κατανάλωση αβγών και νεοσσών πουλιών που βρίσκονται εκτεθειμένα στο έδαφος. Όσες νησίδες δεν έχουν ακόμη τρωκτικά είναι πολύτιμες γιατί βρίσκουν σε αυτές καταφύγιο σπάνια πουλιά, όπως ο Υδροβάτης.

Αλλά και η παρουσία **κατοικίδιων ζώων** πάνω στις νησίδες είναι επικίνδυνη. Αν και εξημερωμένα, οι σκύλοι και οι γάτες είναι σαρκοφάγα ζώα. Με τις αρπακτικές αισθήσεις τους γρήγορα ανακαλύπτουν τους κρυμμένους νεοσσούς. Ακόμη και όταν δεν υπάρχουν νεοσσοί ωστόσο, η εμφάνισή τους μπορεί να δώσει το μήνυμα στα θαλασσοπούλια ότι η νησίδα δεν είναι πλέον ασφαλής γι' αυτά και πρέπει να την εγκαταλείψουν...

